

หลักเกณฑ์การตั้งฟาร์มเลี้ยงโคหรือกระบือ เพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

*วิधिบัญญัติ ไชยศรีสงคราม ส.พ.บ., M.S. (U.P.)

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า การส่งสัตว์ (โค กระบือ) ออกไปจำหน่ายต่างประเทศนั้น ผู้ส่งออก (Exporter) จะต้องได้รับโควตา (Quota) ก่อนจึงจะส่งออกได้ การที่ผู้ส่งออก (Exporter) จะได้รับโควตา ผู้นั้นจะต้องมีฟาร์มเลี้ยงโค กระบือ เป็นของตนเอง และได้ปฏิบัติถูกต้องตามหลักเกณฑ์การตั้งฟาร์มเลี้ยงสัตว์ (โค กระบือ) เพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ พ.ศ. 2512 พร้อมทั้งได้ขึ้นทะเบียนไว้ที่กองควบคุมโรคระบาด เมื่อคณะกรรมการตรวจนับสัตว์ได้ไปทำการตรวจนับสัตว์ตามฟาร์มที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้รายงานกรมปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ก็จะคำนวณตามหลักเกณฑ์การคิดโควตาของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาการค้าสัตว์กับต่างประเทศ (คสต) คณะกรรมการ ฯ จะเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดว่าผู้ส่งออกรายใดควรจะได้รับโควตาจำนวนเท่าใด แล้วกรมปศุสัตว์ โดยกองควบคุมโรคระบาด เป็นผู้ควบคุมการส่งออกทั้งหมด

ต่อมาหลักเกณฑ์การขอรับโควตา ได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ และเป็นธรรมต่อผู้ตั้งฟาร์มอยู่ตลอดมาไม่มีที่สิ้นสุด เพราะฟาร์มที่ได้โควต้ามามากอยู่แล้วก็อยากจะได้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้คุ้มกับการลงทุนเป็นเงินจำนวนมาก ส่วนฟาร์มที่ได้โควตาน้อยก็พยายามร้องเรียนหาช่องทางให้ตนได้โควตาเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ประกอบกับพ่อค้ารายใหม่หรือผู้ที่มีเงินและอยากจะได้โควตา ก็ขอตั้งฟาร์มของตนเองขึ้นเป็นจำนวนมาก เมื่อทั้งสามสาเหตุนี้รวมเข้าด้วยกัน จำนวนสัตว์

* งานควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ส่งต่างประเทศ กองควบคุมโรคระบาด กรมปศุสัตว์

ที่จะได้หรือจำนวนสัตว์ที่จะนำมาคำนวณโควต่าจึงมีมากกว่าเป้าหมายที่จะให้ส่งออกในแต่ละปี ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจฉบับที่ 4 พ.ศ. (2520—2524) อย่างมากมาย กล่าวคือ เมื่อการพัฒนาการปศุสัตว์เต็มตามเป้าหมาย การส่งออกแต่ละปีกำหนดไว้ 50,000 ตัว โดยแยกออกเป็นโค 35,000 ตัว และกระบือ 15,000 ตัว สำหรับการส่งโคออกไปจำหน่ายตลาดต่างประเทศ ซึ่งมีเพียงแห่งเดียวคือฮ่องกงนั้นยังไม่เคยส่งออกเต็มตามโควต่าที่กำหนดไว้แต่ละปี ทั้งนี้เป็นเพราะตลาดฮ่องกงรับซื้อโคจากหลายประเทศ ราคาของโคจึงไม่ดีเท่าที่ควร แต่การส่งกระบือออกไปจำหน่ายยังฮ่องกงนั้น ราคาดี ฮ่องกงชอบเนื้กระบือมาก ดังนั้นโควต่า 15,000 ตัว จึงดูน้อยไป จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้ส่งออก (Exporter) แต่ละรายพยายามอย่างที่สุดที่จะให้ตนเองได้รับโควต่ากระบือมากที่สุด จนเกิดการร้องเรียนกันขึ้นต่าง ๆ นานา จนในที่สุดต้องเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การตั้งฟาร์มกันใหม่

ด้วยเหตุนี้คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2521 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์เพื่อส่งออก ขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ
2. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ
(ดร. อภรณ์ ศรีพิพัฒน์)
3. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ
4. อธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นกรรมการ
5. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ”
6. ผู้แทน ก.ร.ป. กลาง ”
7. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ”
8. ผู้แทนกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ”
9. ผู้แทนสำนักงบประมาณ ”
10. ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ”

11. ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ
12. ผู้อำนวยการกองบำรุงพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์ เป็นกรรมการและเลขานุการ
13. นายอภิชัย การุณยวนิช เจ้าหน้าที่วิเคราะหื ,, และผู้ช่วยเลขานุการ
นโยบายและแผน 6 กองแผนงาน สำนักงาน
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โดยให้มีหน้าที่

- เป็นผู้กำหนดนโยบายส่งเสริมให้มีการเลี้ยงปศุสัตว์เพื่อการค้าขึ้นใน
ประเทศและเพื่อส่งออก
- จัดทำโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์เพื่อส่งออก
- กำหนดมาตรการการปริมาณ และหลักเกณฑ์ในการอนุญาตให้ส่งสัตว์ออก
ไปจำหน่ายต่างประเทศ

ประกาศฉบับที่ 1

หลักเกณฑ์การตั้งฟาร์มเลี้ยงโคหรือกระบือ เพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่าง
ประเทศ พ.ศ. 2521 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2521 โดยมีหลักเกณฑ์พอสรุป
ได้ดังนี้

ข้อ 1. ผู้ที่จะตั้งฟาร์มเลี้ยงโคหรือกระบือ เพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่าง
ประเทศ จะต้องปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ผู้ส่งออกจะต้องมีฟาร์มเป็นของตนเอง และมีหลักฐานแสดงให้ทราบ
ว่า มีที่ดินที่ตนเองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครอง
หรือมีสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง และในที่ดินนี้
จะต้องแสดงที่ตั้งคอกพักสัตว์หรือเรือนโรงและทุ่งหญ้าที่จะใช้เลี้ยง
สัตว์ไว้ให้ชัดเจนด้วย (ให้เขียนเป็นแบบพิมพ์เขียว (Blueprint) ไว้
เพื่อสะดวกต่อเจ้าหน้าที่ที่จะไปตรวจฟาร์ม)

- 1.2 ผู้ส่งออกทางด้านท่าอากาศยานฯ จะตั้งฟาร์มในจังหวัดหนึ่งจังหวัดใดก็ได้ไม่จำกัด ส่วนผู้ที่จะส่งออกทางด้านท่าอากาศยานภาคใต้ ให้ตั้งฟาร์มได้ตั้งแต่จังหวัดชุมพร ลงไปจนสุดชายแดนประเทศไทย
- 1.3 จะต้องมีการกักสัตว์และเรือนโรงเป็นที่อยู่อาศัย ของโคหรือกระบือให้เพียงพอกับจำนวนสัตว์ที่เลี้ยง คือคอกกักสัตว์หรือเรือนโรงจะต้องมีขนาดพื้นที่คอกสามารถบรรจุสัตว์ที่เลี้ยงไว้ได้ทั้งหมด และคอกกักสัตว์หรือเรือนโรงนั้น จะต้องสร้างให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ เช่น ภายในคอกมีการถ่ายเทอากาศเป็นอย่างดี น้ำไม่ท่วมพื้นคอกแห้งสามารถทำความสะอาดได้ง่าย และมีการระบายน้ำดี เป็นต้น
- 1.4 ต้องมีทุ่งหญ้าสำหรับเลี้ยงสัตว์ให้เพียงพอกับจำนวนสัตว์ที่เลี้ยงไว้ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ดังนี้
- ถ้าเป็นทุ่งหญ้าที่ปรับปรุงแล้วให้คำนวณพื้นที่ทุ่งหญ้า 2 ไร่ ต่อสัตว์ 1 ตัว
- ถ้าเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ คือทุ่งหญ้าที่ยังไม่ได้ปรับปรุงแต่อย่างใด ให้คำนวณพื้นที่ทุ่งหญ้า 5 ไร่ ต่อสัตว์ 1 ตัว
- 1.5 ในแต่ละฟาร์มจะต้องเลี้ยงโคหรือกระบือนาง (ตัวเมีย) ที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป มีจำนวนตั้งแต่ 100 ตัวขึ้นไป จึงจะได้รับการพิจารณาโควตา
- 1.6 จำนวนพ่อพันธุ์จะต้องมีจำนวนเพียงพอหรือได้สัดส่วนกับจำนวนแม่พันธุ์ที่มีอยู่ โดยคิดอัตราส่วนพ่อพันธุ์ 1 ตัว ต่อแม่พันธุ์ 20 ตัว สำหรับฟาร์มที่ใช้การผสมเทียม จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมปศุสัตว์เป็นราย ๆ ไป
- ข้อ 2. เจ้าของฟาร์มจะต้องจัดทำบัญชีบเดือนแสดงจำนวนสัตว์ที่เลี้ยงไว้ในฟาร์มทั้งหมดรวมทั้งลูกโคหรือกระบือที่เกิดในฟาร์ม ตามแบบที่กรมปศุสัตว์กำหนด

และส่งมอบบัญชีดังกล่าวต่อปลุสสัตว์จังหวัดที่ฟาร์มนั้นตั้งอยู่ในจังหวัดนั้น เพื่อส่งให้กรมปลุสสัตว์เป็นประจำทุกเดือน ซึ่งกรมปลุสสัตว์จะรวบรวมเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ 3. เจ้าของฟาร์มจะต้องพร้อมที่จะให้เจ้าหน้าที่กรมปลุสสัตว์ออกไปตรวจสอบจำนวนสัตว์ในทุกโอกาส และอย่างน้อยจะต้องมีการตรวจสอบสัตว์ของแต่ละฟาร์มทุก 2 เดือน โดยปลุสสัตว์จังหวัดจะได้แจ้งให้เจ้าของฟาร์มทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน ก่อนจะทำการตรวจ

ข้อ 4. ผู้ประสงค์จะจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงโคหรือกระบือ เพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ต้องยื่นความจำนงค์ตามแบบที่กรมปลุสสัตว์กำหนด โดยยื่นต่อปลุสสัตว์จังหวัดที่ฟาร์มนั้นตั้งอยู่ในจังหวัดนั้น ภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี เพื่อจะได้ทำการตรวจสอบการตั้งฟาร์มและอนุมัติให้จัดตั้งฟาร์มเพื่อส่งออกต่างประเทศได้

ประกาศฉบับที่ 2

การอนุญาตให้ส่งโคหรือกระบือออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

ข้อ 1. ผู้ใดประสงค์จะส่งโคหรือกระบือออกไปจำหน่ายต่างประเทศต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1.1 ต้องมีฟาร์มเลี้ยงโคหรือกระบือเป็นของตนเอง

1.2 ต้องไปจดทะเบียนฟาร์ม ไว้ที่กองบำรุงพันธุ์สัตว์ กรมปลุสสัตว์ หรือที่สำนักงานปลุสสัตว์จังหวัด ที่ตนไปตั้งฟาร์มอยู่

1.3 การตั้งฟาร์มจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในประกาศฉบับที่ 1 และตามที่กรมปลุสสัตว์ได้กำหนดไว้

ข้อ 2. โคหรือกระบือที่จะส่งออก อนุญาตให้ส่งเฉพาะตัวผู้เท่านั้น

ข้อ 3. การตรวจนับโคหรือกระบือ

3.1 โคหรือกระบือที่นำมาตรวจนั้น จะต้องมิสุภาพสมบูรณ์

3.2 โคหรือกระบือมีอายุไม่ต่ำกว่า 2 ปี

- 3.3 จะต้องมีพ่อพันธุ์ต่อแม่พันธุ์ในอัตราส่วน 1 ต่อ 20 ตัว
- 3.4 โคหรือกระบือจะต้องมีตัวพิมพ์รูปพรรณ หรือหลักฐานอื่น (บัญชีลูกคอก) แสดงการเป็นเจ้าของของกรรมสิทธิ์ที่ทางราชการออกให้ และจะต้องมีตราเครื่องหมายของฟาร์มตามที่แจ้งไว้ประจำที่ตัวสัตว์ทุกตัว
- 3.5 ลูกโคหรือกระบือที่เกิดในฟาร์มและมีอายุต่ำกว่า 2 ปี จะนับไว้ต่างหากเพื่อนำไปพิจารณาให้ส่งออกไปเป็นพิเศษในปีถัดไป
- 3.6 การตรวจนับโค (เฉพาะโคเท่านั้น) แยกนับออกเป็นโคพันธุ์พื้นเมือง โคลูกผสมพันธุ์ต่างประเทศ และโคพันธุ์ต่างประเทศแท้
- ข้อ 4. จำนวนโค ที่จะอนุญาตให้ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ
- 4.1 การคิดหน่วยปศุสัตว์ ให้คิดดังนี้
- โคนางพันธุ์พื้นเมือง 1 ตัว เท่ากับ 1 หน่วยปศุสัตว์
 - โคนางพันธุ์ผสมที่มีเลือดโคพันธุ์ต่างประเทศ ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เท่ากับ 2 หน่วยปศุสัตว์
 - โคนางพันธุ์ต่างประเทศแท้ที่มีพันธุ์ประวัติ 1 ตัว เท่ากับ 5 หน่วยปศุสัตว์

เมื่อรวมจำนวนหน่วยปศุสัตว์ของโคแต่ละประเภทที่มีอยู่ในฟาร์มเข้าด้วยกัน ก็จะได้จำนวนหน่วยปศุสัตว์ทั้งหมดของฟาร์มนั้น

- 4.2 จำนวนโคที่จะอนุญาตให้ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศในแต่ละฟาร์มจะมีจำนวนไม่เกินกว่า 1 ตัว ต่อหนึ่งหน่วยปศุสัตว์ต่อปี
- 4.3 ฟาร์มใดที่ได้ดำเนินการมาครบ 1 ปี นับแต่วันที่ผู้แทนคณะอนุกรรมการตรวจนับสัตว์ออกไปทำการตรวจนับสัตว์ครั้งแรก ถ้าปรากฏว่าการตรวจนับในปีต่อมาว่ามีลูกโคเกิดในรอบปีเกินกว่าร้อยละ 50 ของแม่โคที่ตรวจนับในวันตรวจนับสัตว์ครั้งแรก ส่วนที่เกินนี้คณะกรรมการ ฯ จะอนุญาตให้ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศในปีถัดไปเป็นพิเศษ อีกจำนวนหนึ่งต่างหากจากจำนวนที่ทางราชการได้อนุญาตทั้งปี

ข้อ 5. จำนวนกระบือ ที่จะอนุญาตให้ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

5.1 การคิดหน่วยปศุสัตว์ ให้คิดดังนี้

กระบือนาง 1 ตัว เท่ากับ 1 หน่วยปศุสัตว์

เมื่อรวมหน่วยปศุสัตว์ของแต่ละฟาร์มเข้าด้วยกัน และนำไปคิดเทียบค่าของ 1 หน่วยปศุสัตว์ กับจำนวนกระบือที่จะอนุญาตให้ส่งออกตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้นำไปคูณกับจำนวนหน่วยปศุสัตว์ของแต่ละฟาร์ม ก็จะได้จำนวนกระบือที่จะอนุญาตให้ส่งออกของแต่ละฟาร์ม

5.2 ฟาร์มใดที่ได้ดำเนินการมาครบ 1 ปี นับแต่วันที่ผู้แทนคณะกรรมการตรวจนับสัตว์ออกไปทำการตรวจนับสัตว์ครั้งแรก ถ้าปรากฏว่าในปีต่อมา มีลูกกระบือเกิดในรอบปีเกินกว่าร้อยละ 35 ของจำนวนแม่กระบือที่เลี้ยงในวันตรวจนับสัตว์ครั้งแรก จำนวนที่เป็นส่วนเกินนี้คณะกรรมการ ฯ จะอนุญาตให้ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศในปีถัดไปเป็นพิเศษอีกจำนวนหนึ่งต่างหากจากจำนวนที่ทางราชการได้อนุญาตทั้งปี

ข้อ 6. ฟาร์มใดที่เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ไปตรวจสอบจำนวนสัตว์ภายหลัง จากที่ทางราชการได้อนุญาตส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศตามจำนวนสัตว์ที่ได้อนุญาตแล้ว หากปรากฏว่ามีจำนวนสัตว์ลดน้อยลงโดยไม่มีเหตุผลที่สมควร คณะกรรมการดำเนินการโครงการส่งเสริมการปศุสัตว์เพื่อส่งออกจะพิจารณาตัดจำนวนที่อนุญาตให้ส่งออกที่ยังเหลือในปีนั้น หรือจำนวนที่จะให้ส่งออกในปีถัดไปลงตามส่วน

ข้อ 7. การตรวจนับสัตว์ที่จะนำมาคำนวณหาจำนวนที่จะอนุญาตให้ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศในปีต่อไปของแต่ละปี จะต้องทำให้เสร็จสิ้น

ก่อนเดือนพฤศจิกายน และให้คณะกรรมการดำเนินการโครงการ ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์เพื่อส่งออก ประกาศจำนวนโคหรือจำนวน กระบือที่แต่ละฟาร์มได้รับอนุญาตให้ทำการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศอย่างช้าไม่เกินเดือนธันวาคม ของทุกปี

ถ้าหากท่านผู้อ่านผู้ใดมีข้อข้องใจ หรืออ่านแล้วยังไม่แจ่มแจ้ง ก็ขอให้ไป ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ณ กองบำรุงพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์ ราชเทวี กรุงเทพฯ มหานคร ท่านจะได้รับความกระจ่างมากขึ้น

รายนามผู้บริจาคเงินสมทบทุน (ต่อ)

ก่อสร้างสถานที่ตั้งสัตว์แพทยสมาคมฯ

- 52. รท. ฉวีวรรณ ยงเจริญ 200 บาท
- 53. นาย พลาเดช ศรีสุข 100 บาท
- 54. น.สพ. พิสิต ตั้งตระการพงษ์ 60 บาท
- 55. น.สพ. ดร. ทิม พรรณศิริ 500 บาท
- 56. สพ. สมชาย พลพรัตน์ 200 บาท
- 57. น.สพ. ไชโย ศิริพานิช 500 บาท